

Ressurssenter for kommunereformen

Arbeidsverksted nærdemokratiske ordninger, 23. oktober

Anne Irene Myhr, rådgiver og koordinator for kommunereformarbeidet

«Kommunereform
– ikke for å
forandre Norge,
men fordi Norge er
forandret»

Jan Tore Sanner, statsråd

Utviklingen i antall oppgaver til kommunene

1964:

Skole, skatt, sosial- og trygdevesen, vei. Plan og bygg i byene

2014;

Tiårig grunnskole, **beredskap** mot forurensing, bosetting av flyktninger, avfallshåndtering og avløp, kommuneleger, helsestasjon, somatiske sykehjem, psykisk utviklingshemmede, **miljøvern**, undervisning barn i institusjoner, vilt- og naturforvaltning, landbrukskontorene, SFO, musikk- og kulturskoler, LAR, **psykisk helse**, **fastlegeordning**, forhandlingsansvar for lærere, klinisk veterinærvakt, lovfestet rett til barnehageplass, krisesentre, kvalifiseringsprogrammet, nasjonalparkstyrer, beredskapsansvar, **samhandlingsreformen**, folkehelseansvar

Kommunereformen - mål

- Gode og likeverdige tjenester
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Kommunereform -Robuste kommuner for fremtiden

Distriktssenterets roller i kommunereformen

1. Bistå fylkesmannen i lokale/regionale prosesser
2. Deltagelse i ekspertutvalg for kommunereformen
3. Innhenting og sammenstilling av erfaring og kunnskap

Suksessfaktorer

Vi må ha kunnskap om hva vi har og hva vi får

Det må være reelle lokale initiativ og eierskap til prosessene

Prosessene må være åpne og inkluderende

Litteraturfakta

Kunnskap og erfaringer fra prosesser med kommunesammenslåing

Kunnskap og erfaringer fra 14 prosesser, hvorav 7 endte i sammenslåing og 7 ikke endte i sammenslåing

Kommune og distriktssenter for distriktsutvikling

Publisert år: 2014

Publisert av: Kompetansesenter for distriktsutvikling

Skrevet av: Kompetansesenter for distriktsutvikling

Ungdom og medvirkning i planlegging og lokalt utviklingsarbeid

Å slippe til og bli sluppet løs er to sider av samme sak

Niels Arvid Sletterød
Espen Carlson
Hanne H. Kleiven
Håkon Sivertsen

Rapport 2014.8

Trøndelag Forskning og Utvikling

Kongsgate 42, Postboks 2481, 7725 Steinkjer
Telefon: 74 13 46 80, Faks: 74 13 46 62
E-post: post@tfou.no

Publisert år: 2014

Publisert av: Trøndelag Forskning og Utvikling

Skrevet av: Niels Arvid Sletterød, Espen Carlson, Hanne H. Kleiven og Håkon Sivertsen

Involvering: Pongruen kommune oppdaget at 100 av kommunens 250 lekeplasser ikke ble brukt da de hadde full beleggshet og var lite attraktive. Det kunne vært unngått dersom de unge hadde blitt involvert, sier ordføreren.

Gi barn og unge mer makt

Det er dagens barn og unge som skal løse med de nye kommunestrategiene. Det begynner å handle om å ta dem med i arbeidet. Kommunereformen må derfor også bli en medvirkningsreform.

I år er det 26 år siden Barnkonvensjonen ble vedtatt av FN. I 2004 ble den inkorporert som en del av Menneskerettsloven. Dette betyr at Barnkonvensjonen har forrang dersom andre lover strider med konvensjonen. Barnkonvensjonen gjelder hvert enkelt barn, og ikke bare barn som gruppe. For å oppfylle konvensjonen kreves det en helhetlig politikk og tilnærming.

For kommunene er Barnkonvensjonen særlig relevant. Alle barn og unge er innbyggere i en kommune, og alle barn er brukere av kommunale tjenester enten de bor i barnehager, skoler, fridagsklubber eller barnevern. Dette gjør også Barnkonvensjonen særlig relevant for den pågående kommunereformen, som Regeringen og kommunalminister Jan Tore

Sæviig nå har startet. Det finnes allerede gode erfaringer der ute. Flere av fylkeskommunene begynner nå å gjennomføre gode kommunale prosjekter som systematisk samler inn og leverer informasjon om tjenestetilbudet i kommunene. Alt basert på prinsipper fra Barnkonvensjonen. Her er det nye å handle og nye å lære.

Måltidspunkt til Regeringen om et styrt i lokaldemokrati har LNU og Barnombudet ikke noe problem med å støtte om bak. Men, vi savner ambisjoner og planer for hvordan Regeringen har tenkt at man i reformen skal sikre etterlevelse av Barnkonvensjonens artikkel 12, som omhandler barns rett til å bli hørt. Er barn og unge egentlig hørt på når politikkene tegner morgendagens kommuner?

Barn og unge har blitt trukket fram som en gruppe som er særlig spent på kommunereformen av tilhenger. Noe og store kommuner vil fremdeles knyttes på barnehager og skoler og kan bidra til å bedre barnevern. Men hvor mange har egentlig snakket med barn og unge om hva de mener er viktig i kommunen gjøres om i dag? Hvilke planer har lokalpolitikere for å la barn og unge komme til orde i sammenslåingsprosessen? Vi tror også

at det er penger å spare her. Et godt bilde på det kan være Pongruen kommune som for en tid tilbake oppdaget at 100 av kommunens 250 lekeplasser ikke ble brukt da de hadde full beleggshet og var lite attraktive. Dersom myndighetene ikke involverer unge i det som handler om dem så betyr de ikke bare rettighetene deres, men de står også i fare for å kvalifisere offentlige midler på en svært dårlig måte.

Til nå har Regeringen stilt med både grunnet og vedtatt for politikkene. Nå trenger vi at Regeringen legger Barnkonvensjonen og stiller med modeller og verkøy for hvordan kommunene kan la barn og unge medvirke i denne prosessen. Dette handler om nye måter som om hvor det nye rådhuset skal ligge. Dette handler om å bygge fremtidens kommunestruktur for morgens barn og unge. Det gjelder å gi dem størst mulig innflytelse.

Dersom regjeringen mener alvor med å denne reformen skal styrke lokaldemokrati må de også ta med i arbeidet med å styrke barn og unges rettigheter. LNU og Barnombudet medvirker gjerne. Men Regeringen bør ikke bare ha ambisjoner om at de skal sikre at barn og unge blir hørt i denne reformen. De bør også ha

ambisjoner om hvordan reformen kan føre til at barn og unge rett til å bli hørt kan bli styrt permanent.

I dag er det mange kommuner som har ungdomsråd. Disse er nå som vi mange steder der ungdomsrådene ikke gir med medvirkning, og undergraver det som forsøker å oppnå. I dag er både skoler og råd for ungdomsradet utvirket. Vi mener det vil være naturlig at også ungdomsråd blir involvert på alle nivå. Lovgivning av medvirkningsregulering for ungdom, med klare standarder for hvordan og med og medvirkning medvirkning, vil kunne gi barn og unges medvirkning et stort løft.

Regeringen er forpliktet til å arbeide for å styrke barn og unges rett til medbestemmelse og dermed Barnkonvensjonen. Derfor bør Jan Tore Sæviig gripe den sterke muligheten han nå har i kommunereformen, til å gjennomføre en historisk medvirkningsreform – også for barn og unge.

Silje Selstad
Leder i Læringsnettverket Høyskole- og ungdomsregulering

Anne Lindboe
Barnombudet

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Øvre Eiker kommune sine innsatsfaktorer

Distriktssenteret vil spesielt trekke fram tre viktige innsatsfaktorer fra Øvre Eiker kommune.

- De seks grendeutvalgene får kr 20.000 hver i driftsutgifter pr år. Det er ulikt hva grendeutvalgene bruker midlene til, men ingen bruker de til honorering av styreverv
- Plankontoret i Øvre Eiker kommune har en kontaktperson til hvert av de seks grendeutvalgene. Saksbehandleren er det daglige bindeleddet mellom aktiviteten i grendene og kommunen og har både en veileder og en koordinatorrolle
- Vedtektene som Øvre Eiker kommune har vedtatt for grendeutvalgene er konkrete og gir en tydelig retning for viktigheten av grendeutvalgene sitt arbeid

Fra ekspertutvalget (2014:126);

*For å ivareta demokratiet i større kommuner vil det etter utvalgets vurdering være nødvendig å **endre måten det arbeides på**, både politisk og administrativ. Ordninger med lokale utvalg, slik vi finner i flere store kommuner i dag, vil kunne bidra til å **opprettholde dagens nærhet til politiske beslutningstakere**. Erfaringene fra de siste sammenslåingene tyder på at slike ordninger har blitt opplevd som vellykket. I tillegg bør politikernes arbeidsbetingelser vurderes, så vel som alternative måter å møte og representere innbyggerne på og tilrettelegging for lokalt engasjement i lokale politiske prosesser.*

Fra kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S);

Et nærliggende tiltak for de nye kommunene vil være å vurdere oppretting av lokalutvalg/bydelsutvalg for å legge bedre til rette for lokal deltakelse

Søk hos Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Søk

Søk på hele regjeringen.no

Utskrift a a a Lytt til teksten

Forsiden

Om kommunereformen

- Milepæler
- Prosess & virkemidler
- SOS - spørsmål og svar

Verktøy

Lokaldemokrati

Ekspertutvalget

Historikk

- Tidslinje
- Tidligere sammenslåinger

Våre naboland

Forskning

Kommunereform - Robuste kommuner for fremtiden

Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Dette er nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger fra innbyggerne.

[Mer om bakgrunn og mål for kommunereformen](#)

NY KOMMUNE

Utredningsverktøy for
sammenslåing av kommuner

Veileder for utredning og prosess

SISTE NYTT OM KOMMUNEREFORM I MEDIA

[Folkevalgt - hvor og hvilke oppgaver?](#)

(22.10.2014 08:06)

[Ansatte vil være med i forhandlingene om storkommunen](#)

(22.10.2014 07:16)

[Nytt foretak settes på vent](#)

(22.10.2014 06:14)

[Årdøler protesterer mot helsehus](#)

(21.10.2014 22:44)

[Legger ikke ned tannklinikker](#)

(21.10.2014 21:15)

[Flere saker](#)

Tweets

Distriktssenteret 18 m
@Distriktssenter

Korleis sikre lokaldemokrati i større kommuner? Vi har blogga og skal ha workshop. #kommunereform #medvirkning bit.ly/KDUsikredemokr...

Retweetet av Solfrid Helvik

Utvid

Større kommuner – hvordan sikre lokaldemokratiet?

Et av regjeringens mål med kommunereformen er å styrke lokaldemokratiet. Etablering av lokale utvalg er et av flere tiltak som kan bidra til å sikre kommunenes rolle som lokaldemokratisk arena. Samtidig har slike utvalg både utfordringer og muligheter.

Noen frykter at kommunereformen vil føre til økt avstand mellom innbyggere og politikere, og at innbyggernes mulighet til å påvirke blir redusert. Derfor er det viktig å se på hvilke arenaer for deltakelse og meningsytring som eksisterer i dag, og hvilke muligheter som ligger i nye og andre former for deltakelse og medvirkning.

Ekspertutvalget regjeringen har oppnevnt i forbindelse med kommunereformarbeidet sier at heltidspolitikere kan være en konsekvens av større kommuner og at lokale utvalg kan være et av flere tiltak for å sikre lokaldemokratisk deltakelse. De påpeker at demokrati også handler om å skape arenaer for deltakelse og meningsytringer mellom valg.

Nærdemokratiske ordninger

I Kommuneproposisjonen 2015 er oppretting av lokalutvalg/bydelsutvalg et av tiltakene som blir foreslått for å legge til rette for lokal deltakelse. Lokale utvalg vil kunne bidra til å opprettholde nærheten til politiske beslutningstakere. Dette kalles også nærdemokratiske ordninger. Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) viser til følgende ulike former i sin rapport som undersøker erfaringer med nærdemokratiske ordninger i Norden:

- Frivillige organisasjoner med et bestemt underkommunalt geografisk nedslagsfelt, for eksempel velforeninger.
- Foreningsbasert lokalutvalgsmodell, ofte kommunalt initiert.
- Organ med delegert beslutningskompetanse og tjenesteansvar, bydeler.

BLOGG

21

okt 14

 Skrevet av [Inga Marie Skavhaug](#) og [Mona Handeland](#)

Innlegget har ingen kommentarer

Åpning av badedammen ved Anfindshølen - Øvre Eiker kommune (Foto: Jarle Gjøsæther)